

ORGANIZA

APOIAN

COA COLABORACIÓN DE

O XARDÍN DE JULIA

TURISMO DO PORTO E NORTE DE PORTUGAL

www.compostelailustrada.com

6º ENCONTRO INTERNACIONAL de CADERNOS DE VIAXE

COMPOSTELA ILUSTRADA 2023

SANTIAGO DE COMPOSTELA 9 · 10 · 11 · 12 DE NOVEMBRO

Un modo de vida

O Encontro Internacional de Cadernos de Viaxe Compostela Ilustrada nace no ano 2016 da man do Patito Editorial e Miguelanxo Prado (director entre o 2016 e 2018), concibido como un salón de inverno para cadernistas. Pasaron xa oito anos daquela primeira edición na que o noso obxectivo era –e segue a ser– traer os mellores profesionais desta arte para compartir as súas experiencias cos asistentes, a través de conferencias, exposicións, talleres etc.

Polas nosas rúas pasaron máis de sesenta artistas de todo o mundo e de diferentes disciplinas do debuxo; artistas como o mestre Munehiro Ikeda, Catel Müller, Max, Paula Bonet, Mariscal, María Ferreiros, Jorge Arranz, Celia Burgos, Luís Ruiz Padrón, Inma Serrano, Sagar Fornies, Isabel Carmona, Guridi, Paula Varona, Hugo Barros, Roísín Cure etc, debuxantes que mostraron a súa arte a máis de medio milleiro de alumnos que se achegaron a Compostela para aprender, pero tamén para compartir, para gozar da cidade, para coñecer a outros debuxantes urbanos e para facer turismo cun caderno nas mans.

A excepcionalidade dos anos 2020 e 2021 fixo imposible a celebración do Encontro, pero en Compostela Ilustrada non paramos e realizamos dous pequenos eventos –dirixidos xa por Maru Godás–: a edición verán 2020 e a edición primavera 2021, cunha parte desenvolvida integramente en rede.

En cada Encontro tratamos de sorprender os nosos participantes cunha selección moi coidada e pensada de invitados/as e actividades arredor do debuxo que cremos poden achegarlles algo diferente. Este ano queremos demostrar que o debuxo urbano pode ser máis que unha afección, pode ser unha profesión, e que non só é un movemento en auxe senón unha forma de vida.

WORKSHOPS

Venres e sábado de 9 a 12 h

Marion Rivolier

*Captar a paisaxe
contrastando cores*

PRAZA DO OBRADOIRO

Tazab

Vitamina o teu caderno!

PRAZA DE ABASTOS

Lis Watkins

Vida no parque

ALAMEDA

Paulo J. Mendes

Os detalles invisibles

RÚA DE SAN PEDRO

Federico Granell

A forza do debuxo expresivo

PRAZA DA QUINTANA

Lluïсот

*Retrato de corpo enteiro,
do peiteado aos zapatos*

HOTEL O XARDÍN DE JULIA

Marion Rivolier

Licenciada en Artes Visuais, tras finalizar os seus estudos asistiu á École Nationale Supérieure de Arts Décoratifs en París. Alí descubriu a escenografía –a arte do espazo–, unha disciplina en perfecta sintonía co seu traballo como pintora: o diálogo entre a actividade dos corpos e o espazo. O que máis lle interesa é captar o movemento e a luz no lugar. A acuarela é para ela o medio máis rico e sensible, porque permite pasar dunha cor intensa a unha transparencia absoluta; ademais de capturar rapidamente a luz, a cor e o movemento dun lugar ou acción. É membro activo do colectivo Urban Sketchers París, no que participa en ambiciosos proxectos ao redor da transmisión e o ámbito social. <https://marionrivolier.fr/>

Tazab

É debuxante, ciclista incansable, médico e músico cando o viño é bo. Sempre se sentiu atraído polo cómic e a ilustración, e enche decontino cadernos de debuxo

na rúa, mentres practica o sendeirismo ou viaxa. Na súa equipaxe nunca falta unha pequena caixa de acuarelas, un caderno e uns cantos pinces. Téñeno visto debuxando sobre esquíis, nun ciclomotor, entre os bastidores dun festival de jazz ou nas ventosas rúas de Clermont-Ferrand, onde reside. No ano 2021 publica "Dordogne, da source à l'océan", un caderno de viaxe polo río con debuxos e ilustracións propias. @tazab

Lis Watkins

Vive en Londres e traballa paisaxismo, ilustración de viaxes e realiza talleres por toda Europa. Entre 2019 e 2022 foi profesora convidada na Universidade Metropolitana de Londres, onde impartiu talleres de Debuxo Urbano a estudantes da Facultade de Deseño de Interiores. Participou no proxecto Sketch Tour Portugal para Turismo de Portugal, creando un cartafol de debuxos de distintas

localizacións de Lisboa. Na pasada edición do "Rendez-vous du Carné de Voyage" de Clermont-Ferrand, foi nomeada para o "Prix du Carné de Voyage International" polo seu libro "London Greens".
<https://www.liswatkins.com/>

Federico Granell

Estudou Belas Artes en Salamanca, e completou a súa formación en Milán, Londres e Roma. Ademais de expoñer en distintas cidades españolas, fíxoo en México, Santo Domingo, Buenos Aires, París, Roma ou Riga. Obras súas figuran en coleccións e museos (Museo de Belas Artes de Asturias, Colección Masaveu, Fundación Alvargonzález, Junta General del Principado, Diputación de Cáceres, Colección El Corte Inglés ou Colección Circa de Pilar Citoler). Ten no seu haber máis dunha decena de premios e foi seleccionado en numerosos certames nacionais e internacionais. No ano 2020 publica o libro "Las doscientas canciones que vienen al caso", que recolle parte da obra que desenvolveu nos últimos anos sobre cancións ilustradas.

<http://www.federicogranell.com/>

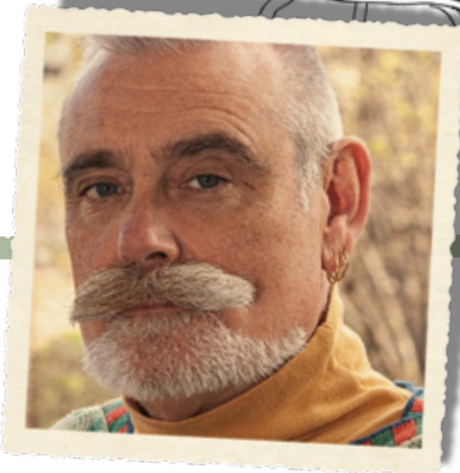

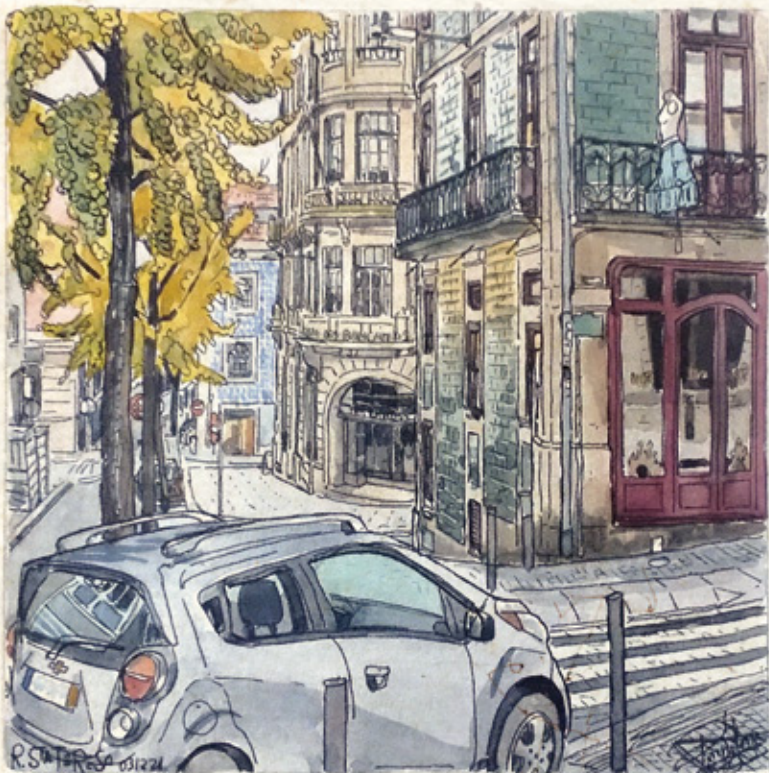
Lluï sot

Empeza a publicar profesionalmente no ano 1983 na revista satírica El Jueves, con series como La Danza Macabra, Insectocracia e Carne de Psiquiatra. Colaborou en distintos xornais e revistas: L'Avui, La

Vanguardia, El Periódico de Cataluña, Lecturas, Tretzevents e Cavall Fort. Viaxeiro empedernido, publicou libros de viaxe, tales como "Una Temporada en Calcuta, India", "Chiapas a deshora" y "El Raval: un món de cultura". Actualmente, tamén é profesor de ilustración infantil na Escuela EINA, de Debuxo Artístico en escolas e imparte talleres de sketching e Meditación Creativa (método de propia autoría).

<http://lluï sot-ninotaire.blogspot.com/>

EXPOSICIÓN

PORTO E BRAGA PAULO J MENDES

TURISMO DO PORTO E NORTE DE PORTUGAL

porto
enorte

Inauguración: sábado 11 de novembro | 13 h
Turismo do Porto e Norte de Portugal | Rúa do Vilar 30-32

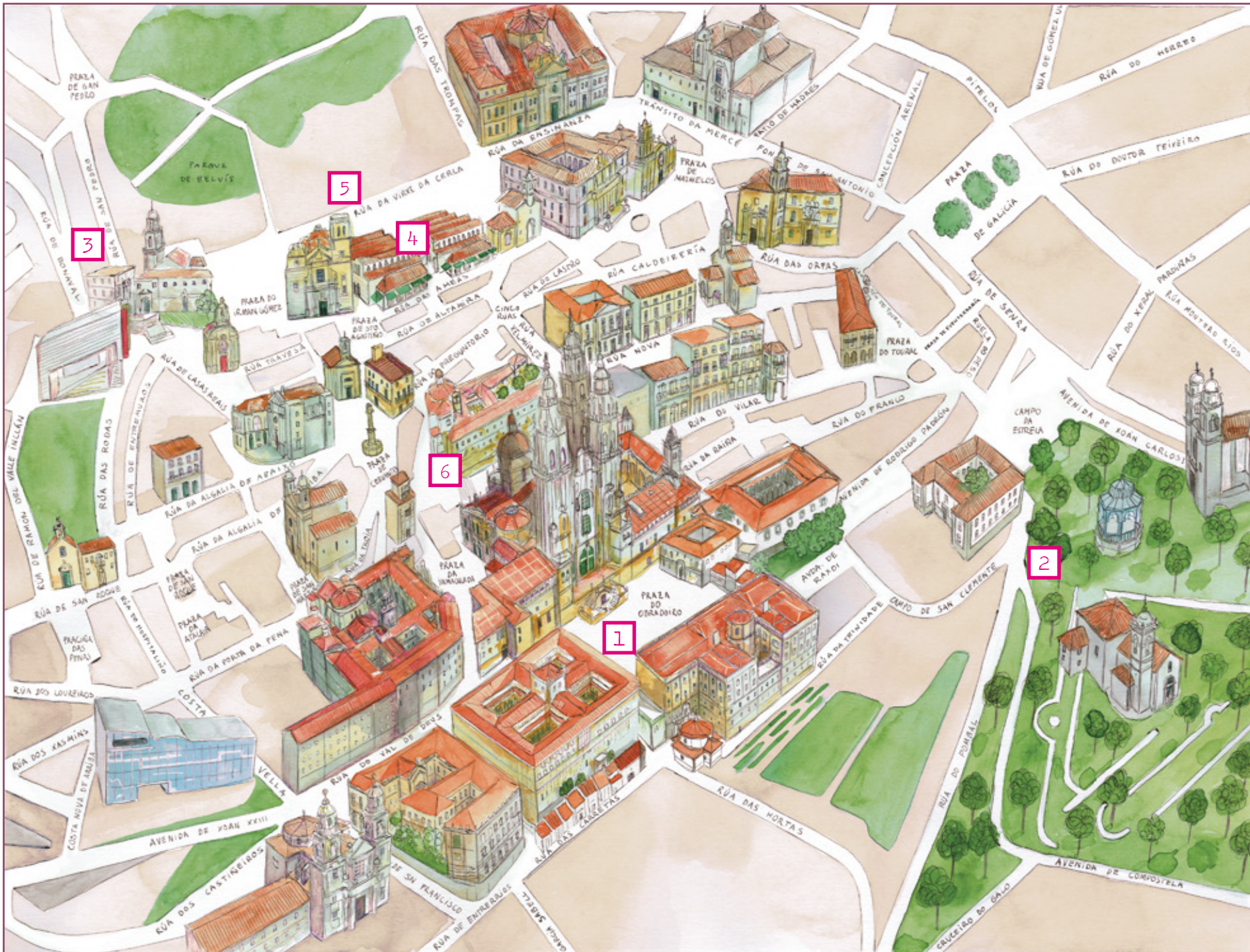

Traballou como debuxante publicitario en listas telefónicas e como pintor de azulexos, e realizou incursións no debuxo de medallas, "ex libris" e pintura en acuarela. Urban Sketcher desde 2014, camiña diariamente polas rúas do Porto e a súa contorna, con centos de debuxos xa feitos. Atráelle especialmente a vida nas rúas,

os detalles que ninguén nota, a arquitectura de outrora, edificios abandonados, pero tamén as paisaxes rurais, interiores antigos, o barroco...

@paulojmendes

Paulo J. Mendes

WORKSHOPS

1
Marion Rivolier
PRAZA DO OBRADOIRO

2
Lis Watkins
ALAMEDA

3
Paulo J. Mendes
RUA DE SAN PEDRO

4
Tazab
PRAZA DE ABASTOS

5
Lluï sot
HOTEL O XARDÍN DE JULIA

6
Federico Granell
PRAZA DA QUINTANA

ON-Compostela

Mónica Urrutia

Clase maxistral

Instagram para
debuxantes

Mónica Urrutia

Xoves

9 de novembro

16:00-18:30 h

Auditorio do Museo
das Peregrinacións
e de Santiago

PATROCINADO POR

Pentel

Especialista en tendencias dixitais, creación de contidos audiovisuais e comunicación en redes... Imparte clases maxistras en Universidades, escolas profesionais e en varios programas de Barcelona Activa da Deputación. No ámbito privado, colabora con pemes na creación de plans de estratexia dixital para introducirse na Web

3.0. e plans de comunicación para redes sociais.

<https://www.monicaurrutia.com/>

Off-Compostela

Oniel Rodríguez

Quedada
para almorzar

Café para todos

Oniel Rodríguez

Domingo

12 de novembro

10:30-12:30 h

Auditorio do Museo
das Peregrinacións
e de Santiago

Pintor, debuxante, acuarelista, membro do Colectivo Plástico do Mariel e do proxecto "Táboa de Auga". A súa obra forma parte da colección de importantes institucións cubanas e outras privadas en países como O Canadá, O Perú, Italia, Alemaña, Holanda, Grecia, España, etc. Actualmente atópase experimentando coa técnica do café, que non é máis que usar esta bebida como pigmento e traballalo de forma similar á acuarela.

@rodiguelopeoniel

CO PATROCÍNIO DE

CAFÉ
Dromedario
DESDE 1971

ESCAPARATISMO ilustrado

Montsino

**Escaparatismo
ilustrado**

Montsino

Xoves 9,
venres 10 e
sábado 11
de novembro
Nos comercios

maravalla

elaodiz

Documentalista, urban sketcher e ilustradora. Retoma o debuxo grazas ao urban sketching en 2013 e ao ano seguinte, xa con 50 anos, empeza a estudar ilustración. Segue aprendendo e probando técnicas sendo as que máis lle interesan: o gouache, a colaxe, o monotipo e o gravado, sobre todo en tetrabrik e en linóleo. Fai estampados a partir de ilustracións propias, e debuxo en escaparates. Forma parte do colectivo de ilustradoras,

Peste Alta, co que publicou un álbum ilustrado ("A pas de zebra"), e de C.I.R.C, colectivo de ilustradores de Rubí. @montsino

O MURAL ilustrado

Iria Prol

É ilustradora, artista mural e deseñadora gráfica. Tras rematar a carreira de Enxeñería en Deseño Industrial na Universidade Politécnica de Valencia, continúa cos estudos de Máster en Arte e traballa como deseñadora en Francia e no Reino Unido. En 2009 volve a Galicia, onde traballa como freelance para recoñecidas marcas do mundo da moda, o deseño e a publicidade. Actualmente combina os proxectos de deseño gráfico e ilustración coa realización de murais e coa docencia.

<https://www.iriaprol.com/>

**O Mural
ilustrado**

Iria Prol

Venres 10
e sábado 11
de novembro
de 16 a 19h
Auditorio de Galicia

CO PATROCÍNIO DE

ROYAL TALENS

XORNADAS DE ILUSTRACIÓN URBANA 2023

AUDITORIO DE GALICIA | SALA MOZART

Compostela
Cultura

AUDITORIO DE GALICIA
Avda. Burgo das Nacións s/n. 15705 Santiago de Compostela
T 981 55 22 90 | T 981 57 41 52
@CCultura | compostelacultura | @CCultura
www.compostelacultura.gal

Deputación
DA CORUÑA

CONCELLO DE
SANTIAGO

Durante as Xornadas, nas tardes de venres e sábado, Iria Prol realizará en directo un mural de 2 x 2 metros.

Este ano o lema do encontro é *Un modo de vivir*, porque cremos que o debuxo de caderno colleu moita forza nestes últimos anos e se converteu, para moitas persoas, nun traballo que vai máis aló da afección. Presentamos nas Xornadas de Ilustración Urbana proxectos e experiencias que levaron as nosas invitadas/os a poder considerar o debuxo, ademais dunha paixón, unha profesión.

VENRES 10 DE NOVEMBRO

*

16:00 h

INAUGURACIÓN DAS XORNADAS

*

16:15 h

CONFERENCIA DE **Marion Rivolier**

Frontière(s)

*

17:15 h

CONFERENCIA DE **Federico Granell**

Lanzarote vs Siracusa

*

18:00 h

CONFERENCIA DE **Paulo J. Mendes**

*O meu achegamento
ao urban sketching
(e como cambiou a miña vida)*

*

SÁBADO 11 DE NOVEMBRO

*

16:00 h

CONFERENCIA DE **Iria Prol**

Muralismo ilustrado

*

16:30 h

CONFERENCIA DE **Lis Watkins**

Debuxando

o meu camiño pola vida

*

17:15 h

CONFERENCIA DE **Tazab**

Residencia artística: Cíes

*

18:15 h

CONFERENCIA DE **Lluïset**

*Retrato creativo
ou a arte de perder amigos*

*

FRONTIÈRE(S)

Une immersion artistique au cœur
du Centre Pénitentiaire Paris La Santé

ESTREA EN ESPAÑA!

Un film du collectif Urban Sketchers Paris
écrit et réalisé par David et Marion Rivolier

ESTREAMOS! FRONTIÈRE(S)

Os Urban Sketchers Paris e os reclusos da Santé lévante a unha viaxe excepcional a un lugar mítico, para tentar plasmar unha determinada realidade a través dos seus debuxos, máis aló das fantasías e clichés sobre o contorno carcerario.

Seis artistas do colectivo Urban Sketchers Paris dirixiron un ciclo de talleres de debuxo no Centro carcelario da Santé. Tiveron un acceso sen precedentes á prisión, aos detidos alí e tamén ás persoas que traballan día día con eles.

Frontière(s) é unha curtametraxe de 26 minutos, escrita e dirixida por David e Marion Rivolier, é o testemuño dunha experiencia artística e humana sen precedentes no universo carcerario.

Venres 10 de novembro | 16:15 h | Sala Mozart | Auditorio de Galicia

PRESENTACIÓN DA EXPOSICIÓN

Cadernos de Lanzarote e Siracusa

de Federico Granell

Galería Metro

Venres 10 de novembro | 19:30 horas
Rúa do Xeneral Pardiñas, 12-16, Local 14

Servirase un viño cortesía de

- PILAR BARRAL
- CELIA BURGOS
- NANDA CABALEIRO
- ROISIN CURÉ
- BLANCA ESCRIGAS
- ANA LUISA FRAZÃO
- MARU GODÁS
- ANA GRASSET
- FERNANDA LAMELAS
- AMELIA PALACIOS
- CATALINA RODRÍGUEZ VILLAZÓN
- TERESA RUIVO
- RITA SABLER
- ISABELL SEIDEL
- AURORA VILLAVIEJAS

EXPOSICIÓN

PEREGRINAS

ilustradas

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS E DE SANTIAGO
DO 9 DE NOVEMBRO DE 2023 AO 14 DE XANEIRO DE 2024

Inauguración: viernes 10 de noviembre | 13 h

Premio 2019:
MeliMolita

5° PREMIO COMPOSTELA ILUSTRADA

Dotado con 300 euros

CO PATROCINIO DE
elpatitoeditorial

Premio 2021: Daniel Carbajal

Premio 2018: Laura Romero

Bases en
www.compostelailustrada.com

Premio 2022: Xavier Krauel

XOVES 9 DE NOVEMBRO

15:45 h

AUDITORIO DO

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

**Recollida de
acreditacións**

de 16:00 a 18:30 h

AUDITORIO DO

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

CLASE MAXISTRAL
**On Compostela
Mónica Urrutia
Instagram
para debuxantes**

19:30 h

LIBRARÍA LILA DE LILITH

PRESENTACIÓN

**Acuarela
Contemporánea
in situ
Marion Rivolier**

VENRES 10 DE NOVEMBRO

Workshops

de 9 a 12 h

*

Barrio de San Pedro

PUNTO DE ENCONTRO:

A CASA DO TABERNEIRO

Lluïсот

**Retrato de corpo enteiro,
do peiteado aos zapatos
Paulo J. Mendes
Os detalles Invisibles**

*

Alameda

PUNTO DE ENCONTRO:

CAFETERÍA FERRADURA

Lis Watkins

Vida no parque

*

Praza do Obradoiro

PUNTO DE ENCONTRO:

SOPORTAIS PAZO DE RAXOI

Marion Rivolier

**Captar a paisaxe
contrastando cores**

*

Praza da Quintana

PUNTO DE ENCONTRO:

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

Federico Granell

A forza do debuxo invisible

*

Praza de Abastos

PUNTO DE ENCONTRO:

AULA GASTRONÓMICA

Tazab

Vitamina o teu caderno!

*

13:00 h

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

INAUGURACIÓN DE EXPOSICIÓN

Peregrinas ilustradas

de 16 a 19 h

SALA MOZART

AUDITORIO DE GALICIA

**Xornadas de
Ilustración Urbana**

*

16:00 h

INAUGURACIÓN
DAS XORNADAS

*

16:15 h

**Marion Rivolier
Frontière(s)**

*

17:15 h

**Federico Granell
Lanzarote vs Siracusa**

*

18:00 h

**Paulo J Mendes
O meu achegamento ao
urban sketching (e como
cambiou a miña vida)**

20:00 h

GALERÍA METRO

INAUGURACIÓN DE EXPOSICIÓN

Federico Granell

SÁBADO 11 DE NOVEMBRO

Workshops

de 9 a 12 h

*

Barrio de San Pedro

PUNTO DE ENCONTRO:

A CASA DO TABERNEIRO

Lluïсот

**Retrato de corpo enteiro,
do peiteado aos zapatos
Paulo J. Mendes
Os detalles Invisibles**

*

Alameda

PUNTO DE ENCONTRO:

CAFETERÍA FERRADURA

Lis Watkins

Vida no parque

*

Praza do Obradoiro

PUNTO DE ENCONTRO:

SOPORTAIS PAZO DE RAXOI

Marion Rivolier

**Captar a paisaxe
contrastando cores**

*

Praza da Quintana

PUNTO DE ENCONTRO:

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

Federico Granell

A forza do debuxo invisible

*

Praza de Abastos

PUNTO DE ENCONTRO:

AULA GASTRONÓMICA

Tazab

Vitamina o teu caderno!

*

13:00 h

TURISMO DO PORTO

E NORTE DE PORTUGAL

INAUGURACIÓN DA EXPOSICIÓN

**Porto e Braga
Paulo J. Mendes**

de 16 a 19 h

SALA MOZART

AUDITORIO DE GALICIA

**Xornadas de
Ilustración Urbana**

*

16:00 h

Iria Prol

Muralismo Ilustrado

*

16:30 h

Lis Watkins

**Debuxando o meu
camiño pola vida**

*

17:15 h

Tazab

**Residencia artística:
Islas Cíes**

*

18:00 h

Lluïсот

**Retrato creativo
ou a arte de perder amigos**

21:00 h

COMEDOR MONUMENTAL

SAN MARTIÑO PINARIO

Cea Oficial

Sorteos dos patrocinadores

DOMINGO 12 DE NOVEMBRO

de 10:30 a 11:30 h

AUDITORIO DO

MUSEO DAS PEREGRINACIÓNS

QUEDADA PARA DEBUXAR

**Off Compostela
Oniel Rodríguez
Café para todos**

12:30 h

ESCALEIRA DA

PRAZA DAS PRATERÍAS

Foto oficial

Patrocinadores

LIBROS

GG

VIÑO

RECTORAL
DE AMANDI

CAFÉ

CAFÉ
Dromedario
DESDE 1971

LIBROS

elpatitoeditorial

Patrocinadores

PAPEL

 Hahnemühle
PAPER MAKES THE DIFFERENCE

ROTULADORES

Pentel

ACUARELAS

White Nights

PINCEIS

Escoda[®]
BARCELONA

ACRÍLICOS

ROYAL TALENS